

Tentamen

A Bolyai Farkas Elméleti Líceum
Független Diáklapja

3. szám

Kedves olvasó!

Közeleg a karácsony, vagy mégsem? Bizonyára sokan vagytok úgy vele, hogy az évek során egyre kevésbé van karácsonyi hangulatotok, és kevésbé tudjátok átadni magatokat a szeretet ünnepének. Annak próbáltam

utánanézni, miért is történik ez.

Miért nincs karácsony? Vagy jobban fogalmazva: miért van már egyre kevésbé karácsony?

Először is a karácsony manapság

már javarészt az

ajándékozásról

szól, és ebből

következően,

sajnos, időnként

hajlamos csak az

ajándékokról

szólni.

Anyagiassá

válík, és sok

embernek

kell már

ajándékot

venni, amihez

idő és pénz is

szükséges. Márpedig

a következő

pontban kiderül,

hogy időből nincs

nagy bőség. Sőt...

A munka vagy az iskola. Talán kicsit meredeknek hangzik, de valóban nagy hatással van ránk és karácsonyunkra. Van, hogy néhány nap választja el a karácsonyt és az egyik félévinket. Továbbá sok embernek a decemberről a tanulás, évvárás és félévi dolgozatok jutnak eszébe először. A rohanás határozottan jelen van még most is, és nem könnyű ráhangolódni az ünnepre, ha folyamatosan valamilyen határidőt kell betartanunk vagy ezerfele kell figyelünk.

“Jönnek a kedves rokonok. A rengeteg sütés, főzés, takarítás. Anyu, én már felnőtt ember vagyok, a saját családommal akarom tölteni a szentestét (de hát mi vagyunk a te családod!).” “Úristen, lesz elég bejgli?” “A macska a nagymama 19. századi, kézzel festett karácsonyfadíszét pofozgatja.” “A három égősorból kettő kiégett, hol lehet égősort kapni december 24-én délután kettőkor?” Bizony manapság már gyakran jelent inkább fejtörést a karácsony, mintsem kikapcsolódást.

Az utolsó pont pedig, a változás, az a tény, hogy felnövünk. Ez sem kedvez a karácsonyunknak. Emlékszem, amikor gyerek voltam,

az egész karácsony egy nagy-nagy varázslat volt, és hihetetlenül nagy izgalommal vártam. Nem értettem, mi történik és hogyan. Csak keveset tudtam: szeretet vesz körül, mindenki kedves, sok az enivaló, és természetesen az ajándék és játék sem marad el. Ma már minden más lett. Tudom, hogy angyal nem létezik, a karácsonyfát sem ő díszíti, sőt ha anyu engem tesz oda, akkor én. Azóta már el is költöztünk, a karácsonyfadíszek is másak, és sajnos a nagyszüleim sem ünneplik már velünk a karácsonyt. Mérföldekre jutottak a mostani karácsonyaim a gyerekkoriaktól. Már csak egy kedves emlék az a tökéletes, idilli kép, ami bennem megmaradt.

De a karácsony az karácsony!

Bármennyire megváltozott az évek során, még mindig a legkedvesebb ünnep az évben, és ha már fel is nőttünk, annak ellenére is még mindig tudjuk, hogy történnek csodák, ugyan nem elképesztő csodák, amelyek nagyon látványosak, hanem apró, emberi szeretetből fakadó tettek, amelyek még mindig megérintik szívünket, és felmelegítenek a hideg, téli időben. "Tudod, karácsonykor az ember mindig hisz egy kissé a csodában, nemcsak te és én, hanem az egész világ, az emberiség, amint mondják, hiszen ezért van az ünnep, mert nem lehet a csoda nélkül élni." – Márai Sándor

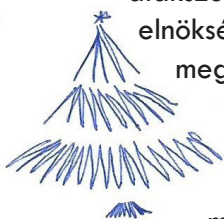
Üdvözlettel, Balázs

2017. december

Mi folyik itt?

BDSZ- tisztújító gyűlés

Mint minden évben, idén is megrendezésre került a Bolyai Diákszövetség tisztújító gyűlése, amely során iskolánk diákszövetségének új elnökségét választhattuk meg.

Egyes diákok s z e m é b e n szomorúságot, másokéban meg

izgatottságot lehetett felfedezni. Az előbbi a lemondó tagokat érintette, akik az elmúlt pár év pillanatait felidézvén mondtak le tisztségükről, az utóbbi pedig a jelentkezőket jellemezte.

A beszédeket hosszas várakozás követte, amely során összeszámolták a szavazatokat, majd eredményt hirdettek.

Íme az elnökség:

Elnök: Horváth-Kovács Mátyás

Alelnök: Iszalai András

Médiareferens: György Tamás

Kommunikációs referens: Nagy

Dávid Márk

Titkár: Illyés-Györfi Barbara

Vezetőségi tagok:

Domokos Ferenc

Lukács Henrietta

Szegedi Zsolt

Vadadi Tekla

Sok sikert és eseménydús évet kívánok a megújult elnökségnek!

Budik Kriszta

TUDEK? Tudunk!

December második szombatján, reggel fél hétkor gyülekezett a 2017-es TUDEK-csapat a Teleki Tékával szemben, buszra várva. A bár 30-nak elkönyvelt, de közben megcsappant, végül 23 személyes csapat három kísérőtanárral indult útnak. Az odafele vezető út hamar eltelt. Voltak olyanok, akik aludtak, voltak, akik beszúrtak még egy-két diát a prezentációjukba, voltak, akik a szövegüket tanulták. Miközben elfogyott az utolsó csepp kávénk és túl voltunk az „Úr Isten de szép az ég!!!” felkiáltásokon is, megérkeztünk Nagyenyedre.

Idén a Bethlen Gábor Kollégium falain belül rendezték meg a Tudományos Diákkörök Erdélyi Regionális Konferenciáját. Egy számunkra gyorsnak tűnő megnyitó után mindenki elvonult a számára kijelölt terembe, hogy bemutassa hosszú hetek munkájának gyümölcsét. A bemutatók lejárta után ebéd, majd

iskola- és városismertetés várta az izguló diáksereget. Nem csupán a hely titkait fedték fel előttünk, hanem megtudtunk egyet-mást az ottani tanulók életéről, a diáktanács munkájáról.

Este hat órakor mindenkit beinvitáltak a Kollégium dísztermébe, ahol egy kedves előadás után végre fény derült munkánk gyümölcsére is – megtudtuk, ki milyen eredményt ért el:

• Biológia kategória:

Barabási Kincső és Csetri Lehel-Csongor (XI. A) dicséret, Pávai-Marossy Zsófia-Réka (XI. E) harmadik, Pálosi Réka és György

Attila Tamás (XI. A) első hely.

- Irodalom-Nyelvészet-Néprajz kategória:

Holbach István-Károly (X. D) harmadik, Marton Orsolya (X. A) első hely.

- Pszichológia kategória:

Orza Blanka és Vaszi Anett (XII. F) dicséret, Nagy András Levente (XII. A) első hely.

- A reál tudományok: Kilyén Dávid és Ferencz Dániel (XI. E) második, Kis Csenge (XI. A) első hely.

- Történelem kategória: Kerekes Ágnes és Szabó Erzsébet-Zsófia (XI. A) dicséret, Czibalmos Szabolcs Attila (XI. A) második, illetve Forró-Bathó Ákos (XI. A) első hely.

- Történelem-
oktatástörténet-helytörténet
kategória:

Domokos Ferenc és Benk Szilárd (XI. F) harmadik, Engel Botond (XII. B) második, Porkoláb Zsófia és Cristian András-Róbert (XI. D) első hely.

Mindemellett ki szeretném emelni Csép Vivien (XII. F), Ábrahám Tekla és Zajzon Krisztina (XI. A) munkáját, akik óriási tapasztalattal gazdagodtak.

Visszafele énekelve-nevetve telt az utunk és bár fáradtan, de boldogan értünk haza az eseményteli napról.

Pávai-Marossy Zsófi

Cooltúra

Karácsonyi vásárok

Kedves olvasó!

A változatosság kedvéért megint egy buszra pattanós sztorival kezdem, ugyanis karácsonyi vásárokról lesz szó, és ehhez (ha nem szeretnénk kizárólag a vásárhelyi

érdekes-
ségekről
beszél-
ni) utaz-
unk
is kell
egy kicsit. Szó-
val: már december

legelején, az iskolai kirándulás ke-
retén belül, felugrottunk a buszra,
és irány Prága meg Budapest!

A karácsonyi vásárookra általá-
ban olyan emberek mennek, akik-
nek már megvan az a sziporkázó
„christmas feeling”-jük. Ezt sokak-
nak egy kicsit nehézkesen megy
„beszerezni”, viszont be kell val-
lanom, hogy amikor Prága óváro-
sában hirtelen felkapcsolódtak a
fények és a gyönyörű karácsonyfa
körül felcsendült valamilyen varázs-
latos hatású ária, engem is elkapott

a hév, meghatódottsággal keveredve. Egészen váratlanul kapja el az embert a karácsonyi hangulat az ilyen vásárokból...

A Budapest Vörösmarty terén zajló vásár pedig kiváló élményt nyújthat főként az „éhenkórászoknak”, ugyanis a több hétig tartó pörgésben tematikus gasztrohetek csábítják vonzó ételkínálatukkal látogatóikat. Ételkülönlegességeket, kézműves édességeket lehet kóstolni, és, nyilván, a nagy hidegben szomjan sem hal az ember.

Fontos megemlíteni Bécset is, amely talán az európai karácsonyi vásári színhelyek királynője. Itt több mint 20 karácsonyi vásár kerül megrendezésre. Ez a hagyomány egészen 1298-ra nyúlik vissza. A városháza feldíszített épülete előtt álló vásár a legnépszerűbb, ahol nemzetközi kórusok is szórakoztatják a látogatókat.

Még egy karácsonyi célpontot kiemelnék, külön a csoki-kedvelők-

nek: Brüsszel, Belgium legnagyobb karácsonyi vásárával. A vidámpark és a karácsonyi fények páratlan hangulatot biztosítanak. Az óriáskerék és a karácsonyfa környékén a csoki illata gyakorlatilag az orránál fogva vezeti az embert standtól standig. A sok fény- és hangjáték, számos egyéb zenés produkció között ez a legkülönlegesebb, a belga csoki!

Nagyon ajánlom mindenkinek, hogy a lehető legtöbb karácsonyi vásár kerüljön fel a bakancslistájára (azért legyen abban a bakancsban egy kis pénz is). Azzal az elképzeléssel ellentétben, miszerint ezek a vásárok a karácsony meghittségét, értékét rongálják a pénzszerezés hajszájával, merem állítani, hogy igenis képesek megadni a kellő „löketet”, boldogságot, lelki békét, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ünnepet mélyebben átélhessük.

Orza Blanka

Az ikerségről

„Hogy tudnak titeket megkülönböztetni?” „Ki született hamarabb?” „Nem zavar, hogy ugyanúgy nézel ki, mit a testvéred?” „Milyen ikernek lenni?” – tesznek fel sokan ilyen és ehhez hasonló kérdéseket.

„Milyen könnyű is lehet egy nőnek, ha van egy ikertestvére”, gondolják sokan. Egy olyan ember, aki egyszerre a testvéred és a legjobb barátod, akitől bármikor véleményt kérhetsz, hogy áll rajtad az adott ruha, egyáltalán vedd-e meg, vagy éppen mi a véleménye a cikkről, amit a Tentamenbe írsz...

Ám a sok előny mellett sok hátránya is van a helyzetnek, és itt nem arra gondolok, hogy összetévesztik őket, hanem leginkább a folytonos aggodásra, ami ezzel az erős lelki kötelékkel jár: vajon jól sikerült a felmérője, hol van már megint, haza kellett volna érnie már 2 perce...

Továbbá sok ember a külső hasonlóságok miatt egy személyként kezeli az ikerpár két tagját, és nem látja meg bennük az általában teljesen eltérő személyiséget.

Gyerekkorban az ikrek szinte egyáltalán nem tapasztalják meg a magány fogalmát, a mardosó titoktartás érzését, mivel testvérükre úgy tekintenek, mint akinek joga van tudni mindenről, ami bennük

munkálkodik. Ám a családnak egy ikerpár jövétele nagy próbatétel, egy helyett már indulásból kettővel kell foglalkozni, mindenből kettőt kell venni, mert az úgy "ikres".

Sok tanulmány szól olyan ikerpárokról, akiket születésük után elválasztottak egymástól, emiatt nem volt lehetőségük megismerni egymást, mégis hasonló volt életvitelük, gyermekeik neve, házastársuk jellege, munkájuk, és ezáltal anyagi jólétük is. Másfelől pedig hallhatunk az ikrek közötti „telepátiáról” is, amit egyesek a sok közösen eltöltött idővel, az egymásra hangolódott élettel magyaráznak, egyes pszichológusok szerint viszont ez a fogalom egyáltalán nem létezik. Ezt mindenki maga döntheti el.

Továbbá rengeteg film is készült, melyekben az ikerpárok nagy hangsúlyt kaptak, mint például: A két Lotti, A koldus és királyfi, Romulus és Remus. Na meg biztos egyetértünk abban, hogy a Harry Potter-ben is nélkülözhetetlen szereplők a Weasley fiúk.

Kapusi Kinga

Humans of Bolyai

Puskás Dávid (XII. A)

„Már gyerekkoromban is a tudományos-fantasztikus történetek érdekelték. Kiskorom óta foglalkoztattak a világ titkai, az univerzum rejtelmiei, már az iskola előtt, és később attól függetlenül is keresgéltem és kutakodtam utánuk. A suliban eleinte a matematika, majd a fizika, az utóbbi években viszont a csillagászat, az űr felfedezése érdekelt főként. Kezdetben az amatőr csillagászat foglalkoztatott: valódi távcsőbe nézni, megtapasztalni a távoli valóság részleteit, meglátni a bolygókat, csillagokat és galaxisokat. Szerintem ez is a természetes formája a csillagászat iránti rajongás kezdeteinek. Ezután kezdtem el az asztrofizikát komolyabban tanulmányozni, és csilla-

gászati versenyekre jelentkeztem: először a romániai olimpiászra, ahol sikerült eljutnom az országos szakaszra. Később, mivel volt rá lehetőség, a magyarországi versenyen is részt vehettem, és végülis a magyar csapatban jutottam ki, hosszas és komoly felkészülés után, a

Nemzetközi Csillagászat és Asztrofizika Diákolimpiára, mely Thaiföldön került megrendezésre. Innen dicsérettel térhettem haza, melyet eddigi legnagyobb eredményemnek tartok. Ami igazán összefoglalta az iskolás korom előtti és az alatti érdeklődési területeimet, a fizikát, csillagászatot, mateket, kémiát, geológiát, informatikát és műszaki tudományokat, a 3D nyomtatott Holdbázis nevű projektem volt. Ez által jutottam ki a Tallinnban megrendezett Fiatalkutak Versenyének Európai Döntőjére, ahol különdíjat szereztem. Ez az eredmény volt az a dobogós, amely segítségével eljuthatok egy valódi nemzetközi űrkonferenciára, ahol napjaink űrkutatóival is kapcsolatot

teremthetek majd, megoszthatom gondolataimat.

Remélem, hogy a továbbiakban is ki tudok tartani ezen tudományágak mellett, és tanulmányaimat egy angliai egyetemen folytathatom. Még nem tudom, mivel szeretnék pontosan foglalkozni, de leginkább

a fizika, csillagászat, űrkutatás vonzáskörzetében helyezkednék majd el.

Jelenleg a kíváncsiságomnak csak az idő szab határt, mert ugye "idő nincs".

Fülöp Sára-Viola

1 perc irodalom

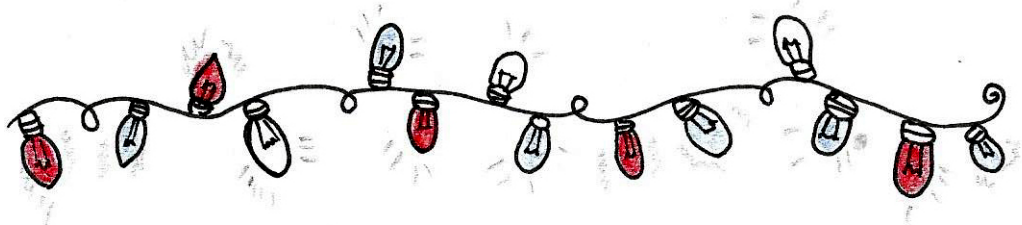
Varró Dániel: Téli szonett

Hát, mondja, kedves, mért olyan fehér?
Kövér szeplőit hol hullatta el?
Hisz prűszköl is! Ez, kérem, csúnya jel.
Magácskának megárthatott a tél.

A dér bár összecsípte orrhegyét
(hófödte csúcsot így az alkonyat),
jót tenne most egy kis pohár konyak,
pótolni bent piros nyarak hevét.

Mert látja, kedves, hogyha jó a fagy,
az ember elfehérül, színehagy,
belakja bensejét a morc hideg.

E kókadás de oktalan! De gyors!
Mennyivel szebb a lomha medvesors!

Reményik Sándor: Karácsonykor

A szent estén majd eljövök ide.
Álmaim szekerébe fogatok
És szólok fantáziám táltosához:
Hipp-hopp, ott legyek, ahol akarok,
És álmhintón eljövök – ide.

Itt minden fehér lesz, – fehér, s halott.
Csak egy hang lesz a halott rengetegben:
A zúgó patakok.

És én fenyőtől fenyőhöz megyek,
És minden fenyőt megsimogatok.

És megkérdezem: virrasztotok még?
És megkérdezem: hogy aludtatok?

És aztán feltűzöm a szívemet
A legmagasabb fenyő tetejére, -
S imába kezdek: Magány, Mi Anyánk...
Néked ajánlom égő szívemet...

Olyan lesz, mint egy karácsonyfaláng.

1 perc más Kívánságlista

Szeretnék órákon figyelni,
De ez soha nem jön össze,
Inkább a pad alatt telefonozom közbe'.
Szeretnék jó jegyeket írni,
De nem tudom a tételt.
Szeretnék egészségesen étkezni,
De a padtársamtól lopom az ételt.
Szeretnék házit írni, ahogy azt kell,

De mindig mással foglalkozom... azzal, ami érdekel.
Szeretnék osztályelső lenni,
De minek, ha van pótvizsga?
Tele vagyok fekete ponttal,
Mint az oviban.
Szeretnék felírni jól egy konfigurációt,
Nameg elolvasni a Harap Alb-ot...
Szeretnék csengetés előtt bent lenni órán,
De ami késik, az nem múlik, mondják.
S illene már megjegyezmem, hogy hol vannak a termek,
De néha még a saját osztályomat is eltévesztem...
De nem szeretnék 7-re jönni többé!
Néha csak azt kívánom, hogy az órarend váljon köddé!
Karácsonyi kívánságom is a következő:
Hogy ne létezzen többé az a szó, hogy kötelező!

Kapusi Kinga

Örök hópehely

Megint halovány, ugye?
Napsugarunk arany fátyla
Ritkábban öleli mosolyogva
Földünk szellemét...
S erőteljes fényét megőrzi tán jövőre, tán máshova.
De várj!
Még elcsípheted munkájának utolsó mozzanatait,
miként ragyogtatja hófehér szárnyát az ébredő angyalnak...
Most Ő a soros.
Igen, már hozzálátott teendőihez.
Hogy mivel kezdte?
Ezüstös hópelyheket szórt a Föld lakóinak.
Olykor-olykor megpihenve megcsodálja munkáját,
S őszinte mosolyából születő
Gyémánt hópehely a legkülönlegesebb.
Miért, miért?
Hisz csak kezedben olvad,
Szívedben örökké megmarad...

Kozma Kamilla

A karácsony az ajándékozás ünnepe, így arra gondoltunk, miért ne teremthetnénk lehetőséget arra, hogy adjunk egymásnak egy picit abból, ami minket megfog ezen ünneppel kapcsolatosan. Ezért megkértük néhány diáktársunkat, ossza meg velünk kedvenc sorait, legyen az vers, próza vagy akár zene. Az így összegyűjtött irodalom-ajándékokat itt olvashatjátok:

„Rossz úton jár aki álmokból épít várat, és közben elfelejt élni.” - **J.K.Rowling** (Székely Adrienn)

„A mosoly a legelőnyösebb ékszer, amit egy hölgy csak viselhet.” - **Susanna Clarke** (Kardos Nóra)

„A valóság filter nélkül kiábrándítóan szürke tud lenni.” - **Leiner Laura** (Simon Ágota)

„Két fél nem lehet egy egész.” (Nagy Attila)

„Amíg fel nem adod, legyőzhetetlen vagy.” - **Arnold Schwarzeneger** (Nyárádi István Dávid)

„Állnak komor homlokkal, egy csoportba,
Mint elfogott, nemes vadállatok,
S birkóznak a válóval vigyorogva,
És szájukon vad fájdalom dadog.” - **Kosztolányi Dezső** (Markovics Boróka)

„- Hamarosan visszatalálsz az életbe, kölyök! Csak kell valami, ami segít felnyitni a szemed. Csúfondáros fintorra húztam a számát.

- És mire nyitja fel a szemem, Yoda? Rámkacsintott vörös borostája felett.

- Hogy élni jó!” - **Benina – A túlélés szabályai** (Koncz Noémi-Eszter)

„Csak én maradtam magam számára börtön.” (Bori)

„Célozd meg a Holdat, legrosszabb esetben is a csillagok között landolsz.” (László Anetta Adrienn)

„Lopok neked egy könyvet, a lapjait meg teleírom.” (Solyom László, M. Boti, Német Csongor, Hamar Márk)

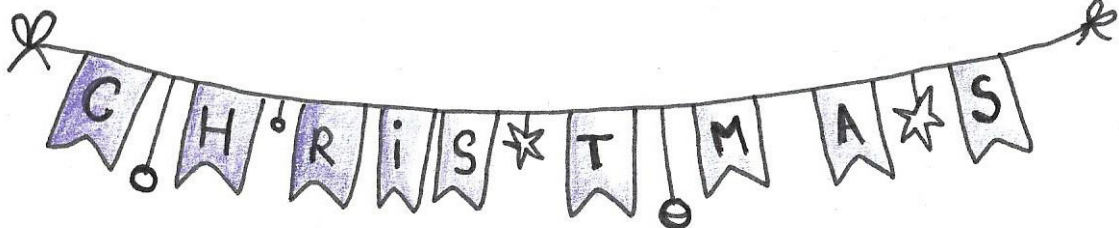
„Valahogy csak lesz, mert úgy még sohasem volt, hogy sehogyan sem lett volna.” - **Babits Mihály**

Vannak páran, akik szabadabban értelmezték a feladatot, íme:

„Senki sem tökéletes, belőlem is hiányzik a hiba.” (Szász Balázs)

„Lehet élni szabályok nélkül, csirkepaprikást is lehet főzni paprika nélkül, de minek?” (Szakács Zoltán)

Összegyűjtötték: Kacsó Noémi, Molnár Boróka és Ludescher Júlia

Hólabda

Tentamen - Kálmán Attila:

Mi volt a legviccesebb/legjobb karácsonyi emléke?

Amikor nem tudom hány éves voltam, de a karácsonyfa világítását szerettem volna felkapcsolni; persze mindezt sötétben. A stekker két végét próbáltam összetalálatni, és

úgy sikerült, hogy az ujjam a kettő közé került. Ezután jajveszékelésemre szüleim berohantak, krumplikarikákat tettek a kezemre. Ennek nyomát még ma is viselem. Nem kaptam leszidást, hanem az egész este arról szólt, hogy szüleim

próbálták minden kívánságomat teljesíteni. És van még egy másik kedves emlékem 1996 karácsonyáról, amikor először volt a családomnak annyi pénze, hogy egyszerre hat történelem könyvet kaptam. Csodálatos volt!

Kálmán Attila - Szőcs Imre:

Meséljen a kutyája és az ön között levő különleges kapcsolatról!

„Kutyuli-mutyulival” (azaz Cody-val) való szoros kapcsolatunk egy tavaszi hangulatú, kellemes napon kezdődött, amikor meg voltam győződve, hogy azon kívül,

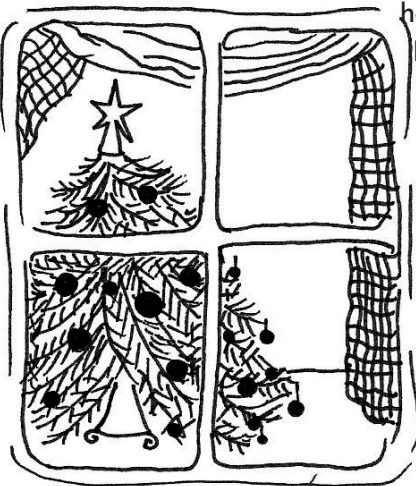
hogy párnán vittem haza, a kutyámmal semmi másféle dolog nem fog összekötni! Nos... Nem így történt... Sétáltatom, játszom vele, fürösztöm, etetem, oktatom (a Doris Day „Che sara, sara” című dalt már kívülről

ugatja). Nem

vagyok állatcentrikus, de azért olykor jó egy kutya a háznál – valahogy mindig fel tudja dobni a hangulatot, és nagyon megértő!

Szőcs Imre – Barabás Miklós:

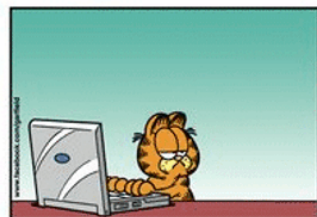
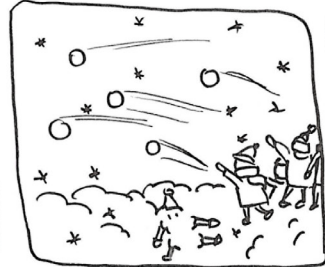
Mit jelentett a kiskutyája az életében?

by: Gy. Tini

Volt egy tacsónk. Vagyis igazából a feleségemé volt, de sajnos elpusztult. Nagyon sok jó emlék fűz hozzá. Az igazságot megvallva, én most üő életmódot élek, de amíg megvolt a tacsó, ez nem volt jellemző rám. Ha esett az eső, ha kánikula volt, kellett menni vele sétálni, és így természetközelibbé váltam. A kutya az az állat, amely felelősséget tanít a családoknak, és általában azok, akik kutyát tartanak, sokkal civilizáltabbak. Nagyvárosokban látszik, ahol fajkutyák vannak, hogy sokkal civilizáltabbak az emberek. Szerintem külön foglalkozásnak számít bármilyen kisállatot tartani, és a társadalom is fejlettebb ebben az esetben. A házikedvenc odafigyelésre tanít, hiszen kell vinni orvoshoz, etetni kell, sétáltatni kell, és nyaralás közben is meg kell oldani az ellátását. Az állattartás

mindenképpen egy pozitív dolog.

Barabás Miklós - Szilágyi Mihály:

Mi az első karácsonyi emléke?

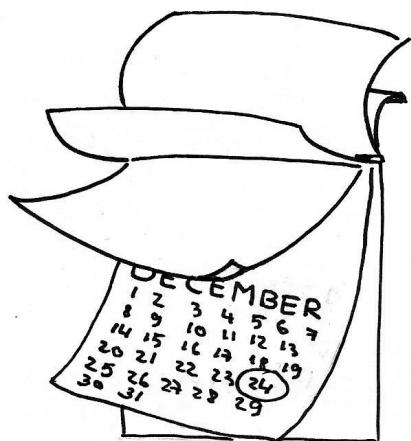
Valamikor az 1980-as évek közepén lehetett, amikor különös dologra ébredtem: valami nagy, zöld fa került az ágyam mellé, rajta sok csillogó valamivel. Elindultam felfedezőútra. Ma arra emlékszem, hogy semmit sem lehetett megenni róla (a cukorkák szárított kenyérből voltak). Ámultam a színes gömbök láttán, mert azelőtt olyat sose láttam. Aztán amikor sikerült leejtenem egyet, sírás lett az eredmény, mert eltörött a csodaszép gömb (akkor még üvégből készültek). Az ajándékra nem emlékszem, a fa újdonsága és csillogása eltompította a szerény ajándék emlékét.

Szilágyi Mihály - Székely Emese:

Mi lenne, ha arra ébredne egy reggel, hogy ön a karácsonyi angyal?

Először megijednék, mert nagy súlya van a hírnek, a jó hírnek is, aztán örülnék, hogy nekem jutott ez a csodálatos szerep: örömhírt vinni, boldogságot osztogatni a legszebb szerep! Áldott angyalvárást kívánok mindenkinek!"

Kacsó-Fenyves Adél

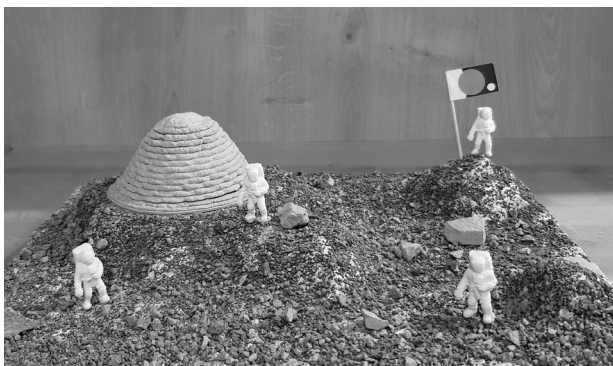

Egy csepp univerzum

*Kedves olvasók,
hosszú idő után újra
jelentkezem! A legutóbbi
cikk óta megfordultam
Tallinnban és Thaiföldön,
ahol a jövő ifjú tudósaival
és csillagászaival
találkozhattam. Ezek
az élmények csak
felerősítették bennem
az Univerzum iránti
kíváncsiságot, melyből egy kis részt
szeretnék átadni nektek is!*

Már 45 éve, hogy az utolsó ember elhagyta a Hold felszínét az Apollo-17 program keretén belül. A landolás 1972. december 11-én történt meg, amikor Eugene Cernan, Ronald Evans és Harrison Schmitt, az eddig Holdra szállt 12 ember utolsó, lábukat helyezték a szomszéd égitestre. Az utolsó ember, aki elhagyta a felszínt, Eugene Cernan parancsnok, ezekkel a szavakkal távozott: "Úgy távozunk, ahogy jöttünk, és ha Isten is úgy akarja, vissza fogunk térni, békével és reménnyel az egész emberiség számára".

Elsőre sikerült újra beindítani a NASA Voyager-1 űrszondájának hajtóműveit, ami nem kis teljesítmény 37 év szünetelés után. A szonda

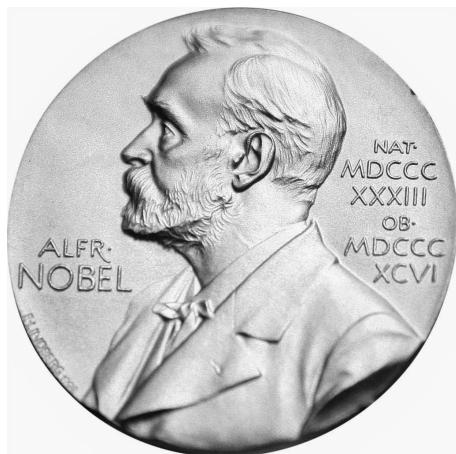

Saját Hold-kolónia makett

megbízhatóságát jól mutatja, hogy ezeket a pályamódosító hajtóműveket legutóbb 1980-ban kellett használnia, amikor a Szaturnusz mellett haladt el. Ezt követően az eszköz egy gravitációs hintamanővert hajtott végre az óriásbolygó segítségével, és kikerült a bolygók pályasíkjából, az ekliptikából. Mivel a tőlünk 20 milliárd km-relévő űrszondánigazán körülményes lenne egy szervizelést kivitelezni, ezért döntöttek a mérnökök a fűvókák felélesztése mellett. Szerencsére ezek a közel négy évtizednyi pihenés után is elsőre indultak, így a szonda még jó néhány évig kommunikálhat (a radioizotópos generátora még a következő évtized elejéig elegendő energiát termel a működéshez), és mérési adatokat szolgáltatathat a kutatóknak.

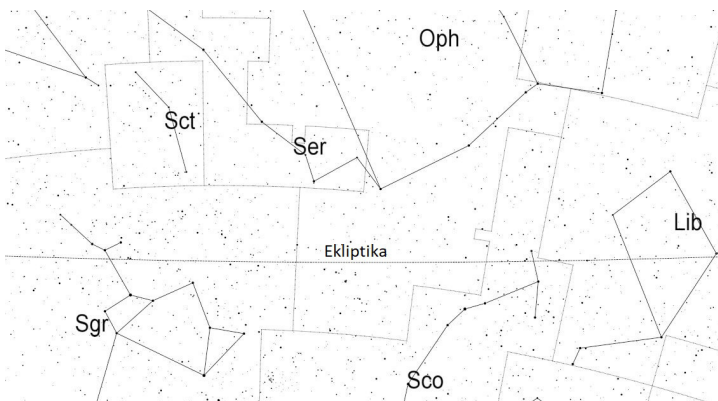
Szeptemberben fejeződött be a NASA 8 hónapig tartó, izolált Mars-kolóniát szimuláló küldetése. A misszió 6 ember viselkedését, pszichológiai reakcióit vizsgálta, akik Hawaii aktív vulkánja, a Mauna Loa lábánál tartózkodtak, teljesen elszigetelve. A bázisukat csak szcafanderbe bújva hagyhatták el, 20 perces időkülönbséggel kommunikálhattak az irányítóközponttal, és főként fagyasztott ételen éltek. Következtetésképpen az asztronauták megbirkóztak a stresszel, elszigeteltséggel, bár a kisebb konfliktusok elkerülhetetlenek ilyen esetekben. A növekvő stresszt olykor VR szemüvegek segítségével csökkentették, távoli tengerpartokra vagy ismerős helyekre való "utazással". A NASA kitolta az emberes Marsra szállást a 2030-as évekre.

Ezzel ellentétben Elon Musk, a SpaceX vezetője már 2024-re küldene embereket magán űrvállalata segítségével. Nemrég viszont a Boeing vezetője, Dennis Muilenburg, azt írta a milliárdos twitterére, hogy meg fogja előzni vállalatával a SpaceX-et. Musk rövid válasza: "Do it." Az Egyesült Arab Emírségek is nagy reménnyel terveznek időben távolabbi Mars-küldetést. Ezzel lehetséges, hogy

egy komolyabb űrverseny is beindul, melynek eredménye csak jó lehet: ember lép a Marsra!

December 6-12. között zajlott a Nobel-hét, amikor ünnepélyesen átadták a díjakat Stockhomban és Oslóban. Rainer Weiss, Barry C. Barish és Kip S. Thorne, a LIGO-Virgo együttműködés vezetői a gravitációs hullámok kutatásában nyújtott munkájukért kapták meg a fizikai Nobel-díjat. 2015. szeptember 14-én az emberiség először észlelt gravitációs hullámokat. A hullámok két fekete lyuk összeolvadásával alakultak ki. A jelenség létezését nagyjából száz évvel korábban már Albert Einstein is megjósolta, azonban igen sokat kellett várni a gyakorlati bizonyíték meglegelésére. A gravitációs hullámokat az amerikai LIGO detektor érzékelte. A cirkadián ritmust, azaz a

TUDOK-osoknak!

Az asztrológia egy áltudomány, bár sokan összetévesztik a csillagászat, az asztronómiával. A Nap különböző csillagképekben való tartózkodása, a bolygók mozgása semmilyen

“napi biológiai órát” szabályozó molekuláris mechanizmus kutatásáért három amerikai tudós, Jeffrey C. Hall, Michael Rosbash és Michael W. Young kapta az idei orvosi-élettani Nobel-díjat. A békedíjat idén a nukleáris fegyverek megsemmisítésére irányuló International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) nemzetközi mozgalomnak ítélte oda a Svéd Királyi Tudományos Akadémia.

Az ünnepséget mindig az egyhetes Stockholm International Youth Science Seminar (SIYSS) előzi meg, ahova a világ 25 országából küldenek egy-egy diákot, akik valamilyen tudományos eredményt értek el. Magyarország is küldhet diákot, Romániával ellentétben, akit a TUDOK és az Innovációs verseny díjazottjai közül választanak ki. Kívánom, hogy valamelyikötöket kiválasszák! **Gratulálok a TUDEK-eseknek, és további sok sikert a**

tudományosan bizonyítható összefüggésben nincs az emberek sorsával. Sajnálom, ha most egyesek „hitét” leromboltam, de bemutatok egy egyszerű hibát. Az állatöv (zodiákus) azt a 12 csillagképet foglalja magába, melyek rajta vannak az ekliptikán (a Nap évi mozgásának vonalán). A 12 hónapnak 12 csillagkép felel meg. Így például a decembernek a Nyilas (Sagittarius) csillagkép. Téves! Ugyanis kifelejtették a 13. csillagképet, a Kígyótartót (Ophiuchus), amely a Skorpió és a Nyilas között helyezkedik el. Tehát valójában a december elején születettek a Kígyótartó jegyében születtek, bár az asztrológusok vitatkoznának ezzel a kijelentéssel.

Ne felejtsetek derült estéken felnézni a csillagos égre, legyetek mindig kíváncsiak! Nézzétek meg a Star Wars 8-at!

Puskás Dávid

Ajánló

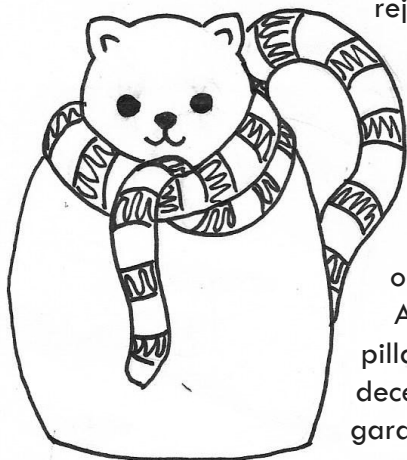
Kedves karácsonyra hangolódó bolyais diáktársaim!

Decemberben már mást sem hallani, mint karácsonyi zenéket, dalokat, dallamokat. A tévében már a Home Alone előzetesét játsszák, ígérve, hogy az idei ünnepek alatt kétszer annyi alkalommal láthatjuk a képernyőn, mint ahogy azt tavaly tettük. A klasszikus karácsonyi filmek, könyvajánlók és karácsonyi sütirecept-reklámok természetesen kellemes látványt nyújtanak a decemberi dolgozatidőszakban, reményt adva, hogy jobb idők jönnek, azonban könnyen unalmassá is tudnak válni. Így hát, a bevezetőm igazán különleges fordulatot vesz, és csalódást fog okozni – hogy pozitívat vagy negatívat, az már az olvasótól függ –, de ezen ajánló Závada Péter új verseskötetére szeretné felhívni figyelmeteket.

A Roncs szélárnyékában című kötet által ismét megbizonyosodhatunk Závada Péter lenyűgöző költői tehetségéről. A könyv megírása idején a szerző, ki az Akkezdet Phiai hip-hop banda slam poetry előadójaként lépett az irodalmi élet porondjára, Móricz Zsigmond Irodalmi Ösztöndíjban részesült, és egyre nagyobb népszerűségnek örvendhet. Különleges stílusával villámgyorsasággal tudja bevésni magát kortárs költészet kedvelő olvasói szívébe. A versek mögött mély érzelmek, gondolatok

rejlének, melyeket komoly elmélkedésekkel egészít ki. Ezek együttese olyan verseket eredményezett, melyek által “Závada Péter költészete egyszerre sötétkamra és szabadulószoza, kora reggeli és vihar előtti fényjáték. Tér-idő rétegek egymásra hajlása, odüsszeusi kalandok a nyelv tengerén.”

Ajánlom mindenkinek, aki akár egy pillanatra is ki szeretne szakadni a decemberi hajsza valóságából, hisz garantált a sorok közötti elmélyülés.

Tőkés Anna

Fák Alatt Zenekar

A Fák Alatt Zenekar tökéletes képviselője annak a műfajnak, amit úgy hívnak: magyar alter. Az izgalmasabb hangzás érdekében a kvartett a klasszikus felállást hegedűssel bolondítja; igazi csemegéje a feltörekvő új zenei nemzedéknek. Repertoárjukon egyaránt szerepelnek feldolgozások és saját szerzemények. Szövegeik olykor nem mellőzik a pátoszt, azonban a túlzott elvontságtól nem kell tartani – mégiscsak kortársainktól jönnek. Kiváló hangszerelés, frappáns dalszövegek, bátran ajánlom mindenkinek :)

Mikor kezdtetek zenélni és se ifoglalkozni?

Gergely: A zenekar magja bő négy éve ült össze először számokat írni, a közös zenélés erre az időre nyúlik vissza. Igazán komolyan zenélni olyan másfél éve kezdtünk, akkor ültünk le átbeszélni a srácokkal, hogy mit is szeretnének a zenekartól. A munka pedig meg is látszik, kiadtunk két kislemezt, és úgy tűnik, egy szépen felívelő pályát sikerült akkor elindítani. Egyéni szinten nehezebb kérdés,

én például már énekes általánosba jártam, azóta pedig valami zene mindig képben volt.

Ábel: Engem Pé vitt bele. Egy enyhén dohos pincében éreztem át először, ahogy a gyomromon keresztül bizsereg az egész testem a hosszú hanghullámoktól, a basszusgitártól, amit épp próbálgattam. Kezembe kaptam a hangszert, és rájöttem, hogy én basszusgitáros leszek.

Kristóf: Én is már az énekes iskolában kezdtem az ipart, aztán tizenpár év klasszikus hegedű következett. Aztán egyszer csak

berobbant a könnyű, és azóta is tart a szerelem.

Honnan jött az együttes ötlete?

G: Volt egy feloszlóban lévő együttesünk Kristóffal. Ezen keseregtünk egy koncerten, ahol Zoli barátunk robbantotta a

bombát, hogy neki történetesen pont vannak megzenésítésre váró szövegei. Kaptunk az alkalmon, kiültünk a pesti Városligetbe számokat írni. Gyorsan lett is három dalunk, amihez már csak név és ritmusszekció kellett. Azóta volt néhány változás tagfronton, például már Zoli sem velünk repül.

Hogyan ismerkedtek meg a tagok?

K: Mind már jóval a közös zenélés előtt ismertük egymást, még ha nem is olyan közről, mint amennyire az együtt töltött évek összekovácsoltak bennünket. Mindannyian ugyanabba a gimnáziumba jártunk, mi Lackóval évfolyamtársak voltunk, Pé és Ábel pedig néhány évfolyammal felettünk járt.

G: Ráadásul már a FAZ előtt is volt egy előzményzenekar, amiben Lacival és Kristóffal együtt zajongtunk.

Honnan jött a név ötlete?

K: Kézenfekvő volt, hiszen utal a zenekar városligeti gyökereire (bocsánat).

G: Én dobtam be az ötletet, amikor a néven töprengtünk, mint a definitív antizenekarnevet. Aztán pechemre a többiek komolyan vették.

Laci: Nagyon sokáig gyűlöltem a nevünket. Aztán egy percre nem figyeltem, és teljesen hozzám nőtt. Már el se tudom képzelni, hogy más legyen a nevünk.

Ki írja a dalokat? Mesélnétek egy kicsit róluk? Van kedvenc saját dalotok? Honnan inspirálódtok?

K: Teljesen csapatmunkában írjuk a számainkat. Van, hogy valaki kész koncepcióval érkezik, van, hogy jammelgetésből kiemelünk egy jó témát, ami megtetszik, és kibontjuk, nincs bejáratott modellünk. Többnyire a zenét írjuk meg először, és arra születik a szöveg, de az utóbbi időben ez is megfordulni látszik.

G: Bár a próbatermünk a ligettel szemközt található, mégis eléggé eltávolodtunk az ős Fák Alatt-módszertől. Akkor akusztikus hangszerrel kiugrottunk a fák alá, ma már eleve elektromos hangszereken születnek a dalok. Ez meg is látszik a hangszereléseken, és jelentőset léptünk előre zeneileg.

L: A saját dal nehéz kérdés. Az ember mindig a legutóbb megírt számát szereti a legjobban. Én mégis az Ez már ilyent mondanám. Talán az a „legfákalattabb” szám.

Stenkes, táncos, ütős.

K: Én lehet, hogy csak az újdonság varázsa alatt állok, de nekem a Dunyhaforradalom a kedvenc számom. Ez vadiúj, és csak ősszel lehet majd felvételen hallani, de szerintem ez az egyik legizgalmasabb szám, amit írtunk.

Milyen érzés turnézni, egy színpadon lenni, úgy, hogy előtte mindenki tombol?

K: Koncertezni mindig kicsit olyan, mintha vámpírok lennénk. A közönség energiájából élünk. Elsívjuk boldogságukat, de csak azért, hogy még többet adhassunk vissza. Azok a legjobb koncertek, amiket alig tudunk abbahagyni, már zsibbadnak a tagjaink, de még csinálnánk, annyi szeretetet kapunk. Ezeket utólag mindig olyan nehéz feldolgozni. Végtelenül hálásak vagyunk a közönségünknek, hiszen miattuk éri meg csinálni ezt az egészet.

Mi a legjobb koncertélményetek?

Á: Nekem biztosan a tavalyi Veszprémi Utcazene Fesztiválhoz kötődik. Az első nap a beállításunkat elcsípte két lány, akik Lóci játszik koncertre jöttek el Veszprémbe. Aztán ottragadtak az első sorban, és a héten az összes koncerten ott

voltak, pedig a kedvencüket kellett kihagyni miatta.

K: Nekem a második kislemezünk bemutatója volt a kedvencem. A Kuplungban mindig hatalmas buli van, de az különleges volt. Laci is azzal a felkiáltással futott vissza ráadást dobolni, hogy „engedj már, hát ez mekkora buli”.

Mik a jövőbeli terveitek?

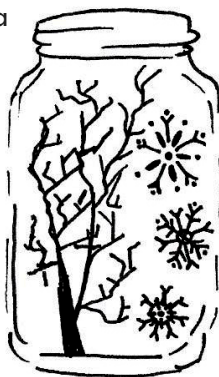
G: Először is a nyárra koncentrálnak, ahol kipróbálhatjuk magukat a nagyfesztiválok színpadjain. Tavaly már volt nyári turnénk, de az idei sokkal nagyszabásúbb lesz. Izgatottan várjuk már az élményt.

K: Ami pedig még fontosabb, hogy ősszel ismét stúdióba vonulunk, hogy felvegyük az első nagylemezünket. Ez újabb hatalmas előrelépés lesz, ugyanis az eddigi anyagokhoz képest sokkal tudatosabban készülünk rá. Kosta barátunk, aki az első két kislemez felvételét is irányította, ismét visszatér, de ezúttal komoly pre-producing

munkát is végez. Izgalmas hangzású lemez lesz ez vendégzenészekkel, nagy hangszerparkkal és klipekkel. Ezeknek az előkészületei már el is kezdődtek.

Sok sikert kívánok továbbra is :)

Péter Anna

Tentakids

Milyen volt hinni, hinni egy csodában, ami minden évben kíváncsisággal töltötte el téli napjainkat, és szebbé tette az ünnepeket ? Hinni a Mikulás és a karácsony titkában... Újra átélni azokat a felejthetetlen pillanatokat már nem lehet, de egy rövid pillantást vethetünk iskolánk csöppsegeire, a kicsikre, akik még mindig a hit leírhatatlan érzésével élnek. Így tehát a kérdésünk a következő volt:

Hogy néz ki a Mikulás háza ?

0.A osztály:

- kicsi kunyhó
- a föld alatt van, nem lehet látni
- a háztetőn van egy nagy fehér bojt
- jég ház és nagy
- istálló, amin rénszarvasok vannak
- halványsárga

0.B osztály:

- ööö, jégből készült meg hóból
- kicsi kívül, de nagy belül
- fából készült, faház
- sapka alakú

I. osztály:

- egy iglu, díszes és ablakos
- hotel
- egy házikó édességből
- gyár, ahol ajándékokat készít
- nagyobb az iskolánál, ott laknak a manók és a rénszarvasok

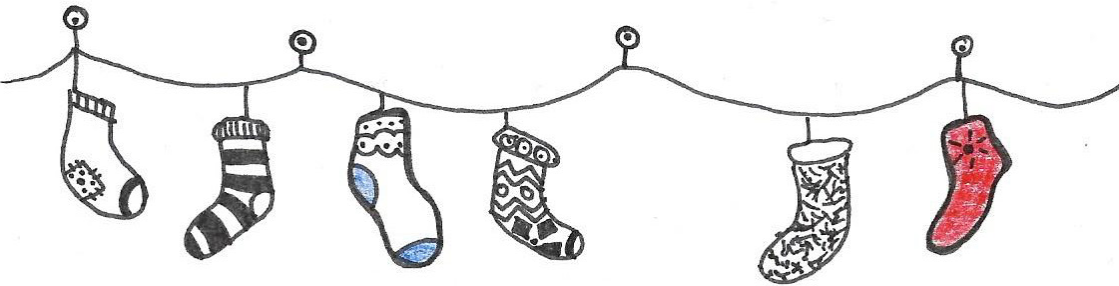
II. osztály:

- mikulássapka alakú, nagyon nagy
- fekete csizma, belül óriási
- kívül piros, belül csoki
- mézeskalács
- vattacukorház

III. osztály:

- pipacsok nőnek benne (attól piros)
- jégből van

- fullra olyan, mint egy sapka
- nagy tömbház
- piros mézeskalács

IV. osztály:

- tele van mikulásokkal, akik énekelnek
- mézeskalács
- ajándékformájú
- faház
- olyan, mint egy bakancs
- nagy pajta ajándékokkal

**Készítették: Antal Laura Tímea, Oltean Annamária, Orza Andrea,
Orza Kamélia**

Tentaraktív

A karácsony minden kultúrában fontos ünnepnek számít, így nem meglepő, hogy egyes karácsonyi dalokat több nyelvre is lefordítottak.

A „Csendes Éj” című dal eredetileg németül íródott 1818-ban, majd többen is feldolgozták, nagyon sok nyelvterületre eljutott.

Lennebb hat különböző nyelven láthatjátok ezt a dalt. A feladatokat az, hogy felismerjétek ezt a hat nyelvet.

Nuit de Paix

Nuit de Paix, Sainte Nuit.

Dans l'étable aucun bruit.

Dans le ciel tout repose en paix.

Mais soudain dans l'air pur et
frais.

Le brillant cœur des anges

Aux bergers apparaît.

Тихая ночь, дивная ночь!

Тихая ночь, дивная ночь!

Дремлет все, лишь не спит

В благоговенье святая чета;

Чудным Младенцем полны их
сердца,

Радость в душе их горит.

Радость в душе их горит.

ليلة الصمت

Glade jul

Glade jul, hellige jul!

Engler daler ned i skjul.

Hit de flyver med paradis grønt,
hvor de ser hva for Gud er skjønt.

Lønnlig i blant oss de går.

Lønnlig i blant oss de går.

١ - لَيْلَةُ الصَّمْتِ ، لَيْلَةُ الْقُدُسِ ، هَادِثَةٌ ، وَضَاءَةٌ ،

حَوْنُ الْعَذْرَاءِ وَأَبْنَاهَا ، طِفْلٌ مُقَدَّسٌ وَرَفِيقٌ ،
تَمَّ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ ، تَمَّ فِي سَلَامٍ السَّعَاءُ .

٢ - لَيْلَةُ الصَّمْتِ ، لَيْلَةُ الْقُدُسِ ، يَرْتَعِدُ الرَّعَادُ ،

مِنْ رُؤْيَا الْمَلَائِكَةِ ، رَتَمُوا حَلَلُوتَا ،

وُلِدَ الْمَسِيحُ ، وُلِدَ رَبِّي يَسُوعُ .

平安夜，圣善夜！

万暗中，光华射，

照着圣母也照着圣婴，

多少慈详也多少天真，

静享天赐安眠，静享天赐安眠。

고요한 밤 거룩한 밤

고요한 밤 거룩한 밤

어둠에 묻힌 밤

주의 부모 앞에서

감사 기도 드릴 때

아기 잘도 잔다

아기 잘도 잔다

A helyes megfejtők között egy
„késői” karácsonyi ajándékot fo-
gunk kisorsolni. Válaszaikat a Ten-
ti-dobozba várjuk.

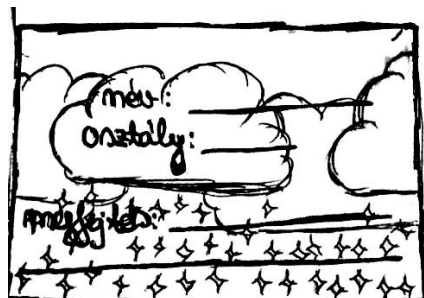
Áldott ünnepeket!

Zsófi-Réka Pávai-Marossy

A Tentament támogatja:

www.tipografiaeuropa.ro

Szerkesztőség

Főszerkesztő: Péntek Balázs

Tördelő: Czimbalmos Szabolcs Attila

Korrektor: Benedek Bianka Krisztina

Dizájnfelelős: Zalányi Eszter Boróka

Adminisztrátor: Fancsali Kinga

Szerkesztők:

Antal Laura Tímea

Budik Kriszta

Fülöp Sára-Viola

Kacsó Noémi

Kacsó-Fenyves Adél

Kapusi Kinga

Kozma Kamilla

Ludescher Júlia

Molnár Boróka

Oltean Annamária

Orza Andrea

Orza Blanka

Orza Kamélia

Péntek Balázs

Péter Anna

Puskás Dávid

Tőkés Anna

Zsófi-Réka Pávai-Marossy

Rajzocskák:

Dósa Eszter

Mikó Ágnes

Zalányi Eszter Boróka

Bardócz Anna

Hegyi Eszter

Nagy Bernadette

Nagy Erzsébet

Tőkés Márk

Képregény:

György-Fazakas Tímea

Szilágyi Csenge

Borító:

Benedek Bianka

Lazsádi Eszter

Zalányi Eszter Boróka

: Tentamen

: tentameno

: tentamen@yahoo.com

Köszönjük a közreműködést Egyed-Zsigmond Enikő és Haller Béla felelős tanároknak!

2017.
december

Írj, olvass,
fotózz, rajzolj